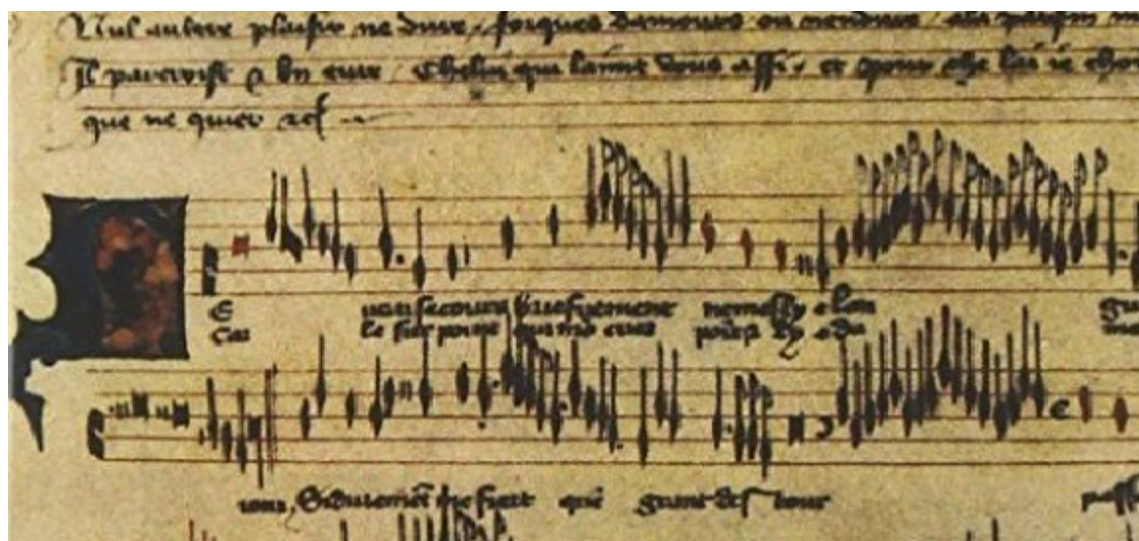

Antonina Karpowicz-Zbińkowska: Huelgas Ensemble, Cypriot Advent Antiphons

Liturgia godzin ostatniego tygodnia Adwentu (od 17 do 23 grudnia) zawiera w Nieszporach antyfony do Magnificatu, nazwane od początkowych liter Antyfonami „O”. Na podstawie kolejnych antyfon prześledzić można rosnące napięcie i tęsknotę Kościoła w oczekiwaniu na przyjście Chrystusa

Liturgia godzin ostatniego tygodnia Adwentu (od 17 do 23 grudnia) zawiera w Nieszporach antyfony do Magnificatu, nazwane od początkowych liter Antyfonami „O”. Na podstawie kolejnych antyfon prześledzić można rosnące napięcie i tęsknotę Kościoła w oczekiwaniu na przyjście Chrystusa - przeczytaj kolejny felieton z cyklu Perły Muzyki Dawnej

Liturgia godzin ostatniego tygodnia Adwentu (od 17 do 23 grudnia) zawiera w Nieszporach antyfony do *Magnificatu*, nazwane od początkowych liter Antyfonami „O”.

Na podstawie kolejnych antyfon prześledzić można rosnące napięcie i tęsknotę Kościoła w oczekiwaniu na przyjście Chrystusa. Kościół w tych antyfonach przywołuje swego Pana aby już nie zwlekał i przyszedł jak najprędzej, podobnie jak Kościół pierwszych chrześcijan wołał ostatnimi słowami Pisma św.: „Przyjdź Panie Jezu!”.

Kolejne antyfony zaczynają się od słów: „O Mądrości” (*O Sapientia*), „O Panie, Wodzu Izraela” (*O Adonay domus Israel*), „O Korzeniu Jessego” (*O radix Jesse*), „O Kluczu Dawida” (*O clavis David*), „O Wschodzie, Blasku światłości” (*O oriens, splendor lucis aeternae*), „O Królu oczekiwany przez wszystkie narody” (*O rex virtutum gloria*), i wreszcie ostatnia, przywołująca Chrystusa jego imieniem zaczerpniętym z księgi Izajasza, które przepowiada w zadziwiający sposób prawdę o Jego podwójnej naturze, jest więc zatem niejako imieniem najintymniejszym: *O Emanuel, rex noster*.

Ciekawostką jest, że pierwsze litery tytułów Chrystusa tworzą akrostych – czytane od końca (tzn. od dnia 23 grudnia do 17 grudnia) tworzą zdanie "*Ero cras*" – "Przyjdę jutro".

Teksty antyfon to bardzo piękne kompilacje obrazów i symboliki biblijnej, próbujące wyrazić całą pełnię Bóstwa, która objawiła się w Chrystusie.

Wspaniałe opracowanie muzyczne wszystkich siedmiu Antyfon „O” zachowało się w manuskrypcie zawierającym muzykę z efemerycznego królestwa Cypru, założonego przez ostatniego króla jerozolimskiego. Manuskrypt pochodzący z czasów panowania króla Janusa de Lusignan (przełom XIV i XV wieku) wskazuje na niezwykle rozwiniętą kulturę dworską, czerpiącą wzorce z dworów francuskich, głównie papieskiego dworu w Awignonie. Antyfony „O” zostały tu opracowane w formie motetów, a więc, zgodnie z praktyką kompozytorską okresu *Ars Nova* oraz *Ars subtilior*, każdy głos jest tu niezależny, jednemu głosowi powierzony zostaje tekst antyfony, innemu zaś odrębny tekst. W prezentowanym poniżej wykonaniu niezrównanego Huelgas Ensemble pod dyktando Paula van Nevela, pozostałe głosy powierzone zostały instrumentom, najczęściej dętym, w tym puzonom (które są trwałym elementem brzmienia tego zespołu).

To wyjątkowej urody utwory, zarazem przykład charakterystyczny dla muzyki okresu jesieni średniowiecza. Tekst nie jest tu nadrzędnym elementem, struktura rytmiczna i melodyczna motetów jest przecież tak skomplikowana, że czasem ciężko tekst antyfony rozpoznać. Najważniejsza jest tu niezwykle wyrafinowana forma i wzajemne relacje liczbowe zachodzące pomiędzy głosami, tworzące konstrukcję przypominającą stopniem skomplikowania gotycką katedrę.

Nagrania dopełniają dwa motety bożonarodzeniowe z tego samego manuskryptu: *Tu nati nata suscipe / O sacra virgo virginum* oraz *Homo mortalis firmiter / Hodie puer nascitur*.

Antonina Karpowicz-Zbińkowska

